

Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
föredraget den 15 december 2022¹

Mål C-700/21

O. G.

**ytterligare deltagare i rättegången:
Presidente del Consiglio dei Ministri**

(begäran om förhandsavgörande från Corte costituzionale (Författningsdomstolen, Italien))

”Begäran om förhandsavgörande – Straffrättsligt samarbete – Rambeslut 2002/584/RIF – Europeisk arresteringsorder – Fakultativa grunder för att vägra överlämnande – Respekt för privatlivet och familjelivet – Tredjelandssmedborgare som uppehåller sig eller är bosatt i en medlemsstat”

1. Corte costituzionale (Författningsdomstolen, Italien) vill att EU-domstolen ska tolka artikel 4.6 i rambeslut 2002/584/RIF,² som kan ha införlivats med italiensk rätt på ett sätt som strider mot den italienska författningen.
2. Denna begäran ger EU-domstolen tillfälle att fördjupa sin redan omfattande praxis rörande den europeiska arresteringsordern och överlämnande. Den ska särskilt ta ställning till huruvida det handlingsutrymme som medlemsstaterna ges i artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 innebär att de har rätt att införa en fakultativ grund för att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder och föreskriva att den inte ska tillämpas på tredjelandssmedborgare.

¹ Originalspråk: spanska.

² Rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 2002, s. 1), i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009 (EUT L 81, 2009, s. 24).

I. Tillämpliga bestämmelser

A. Unionsrätten

1. Rambeslut 2002/584

3. I skäl 12 i rambeslut 2002/584 anges följande:

”Detta rambeslut respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i artikel 6 [FEU] och återspeglas i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,^[3] särskilt kapitel VI i denna. Inget i detta rambeslut får tolkas som ett förbud att vägra överlämna en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder, om det finns objektiva skäl för att tro att den europeiska arresteringsordern har utfärdats för att lagföra eller straffa en person på grund av dennes kön, ras, religion, etniska ursprung, nationalitet, språk, politiska uppfattning eller sexuella läggning, eller att denna persons ställning kan skadas av något av dessa skäl. Detta rambeslut hindrar inte en medlemsstat från att tillämpa sina konstitutionella regler om prövning i laga ordning, föreningsfrihet, tryckfrihet och yttrandefrihet i andra medier.”

4. Artikel 1 i rambeslut 2002/584 (”Skyldighet att verkställa en europeisk arresteringsorder”) har följande lydelse:

”1. Den europeiska arresteringsordern är ett rättsligt avgörande, utfärdat av en medlemsstat med syftet att en annan medlemsstat skall gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd.

2. Medlemsstaterna skall verkställa varje europeisk arresteringsorder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande samt bestämmelserna i detta rambeslut.

3. Detta rambeslut påverkar inte skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 i [FEU].”

5. I artikel 4 i rambeslut 2002/584 (”Skäl till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern får vägras”) föreskrivs följande:

”Den verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder

...

6) om den europeiska arresteringsordern har utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd och den eftersökte uppehåller sig i, är medborgare eller bosatt i den verkställande medlemsstaten och denna stat åtar sig att själv verkställa detta straff eller denna åtgärd enligt denna medlemsstats lagstiftning.

...”

³ Nedan kallad stadgan.

6. I artikel 5 i rambeslut 2002/584 ("Garantier som skall lämnas av den utfärdande staten i särskilda fall") föreskrivs följande:

"Den verkställande rättsliga myndigheten får, i enlighet med den verkställande medlemsstatens lagstiftning, föreskriva att verkställigheten av en europeisk arresteringsorder är beroende av något av följande villkor:

...

3) När den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder för lagföring är medborgare eller bosatt i den verkställande medlemsstaten får överlämnandet underkastas villkoret att personen efter att ha hörts återsänds till den verkställande medlemsstaten för att där avtjäna det fängelsestraff eller den frihetsberövande åtgärd som dömts ut i den utfärdande medlemsstaten."

2. *Rambeslut 2008/909/RIF*⁴

7. Skäl 9 i rambeslut 2008/909 har följande lydelse:

"Verkställighet av påföljden i den verkställande staten bör förbättra den dömda personens möjligheter till social återanpassning. När den behöriga myndigheten i den utfärdande staten ska förvissa sig om att påföljden, genom verkställighet av påföljden i den verkställande staten, främjar syftet att underlätta den dömda personens sociala återanpassning, bör den beakta sådana faktorer som till exempel personens anknytning till den verkställande staten, frågan om han eller hon anser den staten vara platsen för familjeband samt språkliga, kulturella, sociala eller ekonomiska och andra band till den verkställande staten."

8. I skäl 12 i rambeslut 2008/909 anges följande:

"Detta rambeslut bör också i tillämpliga delar gälla vid verkställighet av påföljder i de fall som omfattas av artiklarna 4.6 och 5.3 i [rambeslut 2002/584/RIF]. Utan att det påverkar det rambeslutet innebär detta bland annat att den verkställande staten för att överväga huruvida personen bör överlämnas eller domen verkställas i de fall som avses i artikel 4.6 i rambeslut 2002/584/RIF kan kontrollera förekomsten av ett skäl för att inte erkänna en dom och verkställa en påföljd i enlighet med artikel 9 i det här rambeslutet, bland annat genom att kontrollera dubbel straffbarhet i den utsträckning den verkställande staten avger en förklaring enligt artikel 7.4 i det här rambeslutet."

⁴ Rådets rambeslut av den 27 november 2008 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på brottmålsdomar avseende fängelse eller andra frihetsberövande åtgärder i syfte att verkställa dessa inom Europeiska unionen (EUT L 327, 2008, s. 27).

9. Skäl 16 i rambeslut 2008/909 har följande lydelse:

”Bestämmelserna i detta rambeslut bör tillämpas i överensstämmelse med tillämplig gemenskapslagstiftning, särskilt rådets direktiv 2003/86/EG⁵ ... [och] rådets direktiv 2003/109/EG.⁶”

10. I artikel 3 i rambeslut 2008/909 (”Syfte och tillämpningsområde”) föreskrivs följande:

”1. Syftet med detta rambeslut är att fastställa regler enligt vilka medlemsstaterna, för att underlätta en social återanpassning av den dömda personen, ska erkänna en dom och verkställa påföljden.

2. Detta rambeslut ska tillämpas om den dömda personen befinner sig i den utfärdande eller den verkställande staten.

3. Detta rambeslut ska endast tillämpas på erkännande av domar och verkställighet av påföljder i den mening som avses i detta rambeslut ...”

11. Artikel 25 i rambeslut 2008/909 (”Verkställighet av påföljder till följd av en europeisk arresteringsorder”) har följande lydelse:

”Utan att det påverkar bestämmelserna i rambeslut [2002/584] ska bestämmelserna i det här rambeslutet i tillämpliga delar, i den utsträckning de är förenliga med bestämmelserna i det rambeslutet, gälla vid verkställighet av påföljder i de fall där en medlemsstat åtar sig att verkställa påföljden enligt artikel 4.6 i det rambeslutet eller där den i enlighet med artikel 5.3 i det rambeslutet har ställt som villkor att personen, i syfte att undvika straffrihet, ska återsändas för att avtjäna påföljden i den berörda medlemsstaten.”

B. Nationell rätt. Legge 22 aprile 2005, n. 69⁷

12. Artikel 18-bis.1 c i 2005 års lag nr 69 har följande lydelse:

Överlämnande får vägras ”om den europeiska arresteringsordern har utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd och den person som begärs överlämnad är italiensk medborgare eller medborgare i en annan medlemsstat som lagligen och verkligen är bosatt eller uppehåller sig i Italien, under förutsättning att appellationsdomstolen beslutar att fängelsestraffet eller den frihetsberövande åtgärden ska verkställas i Italien i enlighet med italiensk rätt”.

⁵ Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (EUT L 251, 2003, s. 12). I artikel 17 föreskrivs att ”medlemsstaterna, om en ansökan om familjeåterförening avslås, om ett uppehållstillstånd återkallas eller inte förnyas, eller om det beslutats att referenspersonen eller dennes familjemedlemmar ska utvisas, ska ta vederbörlig hänsyn till arten och stabiliteten av den berörda personens familjeband och varaktigheten av vistelsen i medlemsstaten samt förekomsten av familjemässig, kulturell eller social anknytning till ursprungslandet”.

⁶ Rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (EUT L 16, 2004, s. 44), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/51/EU av den 11 maj 2011 (EUT L 132, 2011, s. 1). I artikel 12.3 föreskrivs att ”[i]nnan beslut om utvisning av en varaktigt bosatt fattas skall medlemsstaterna beakta a) hur länge bosättningen i medlemsstaten har varat, b) den berörda personens ålder, följderna för vederbörande och dennes familjemedlemmar, banden med bosättningslandet eller avsaknaden av band med ursprungslandet.”

⁷ Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d’arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri (lag nr 69 av den 22 april 2005, Bestämmelser för att anpassa den nationella lagstiftningen till rådets rambeslut 2002/584 ...) (GURI nr 98 av den 29 april 2005), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet. Nedan kallad 2005 års lag nr 69.

13. I artikel 19.1 i samma lag föreskrivs följande:

”Den italienska rättsliga myndigheten får besluta om verkställighet av en europeisk arresteringsorder ... under följande förutsättningar:

...

b) Om den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder för lagföring är [italiensk] medborgare eller bosatt i Italien får överlämnande ske endast under förutsättning att personen efter att ha hörts återsänds till den verkställande medlemsstaten för att där avtjäna det fängelsestraff eller den frihetsberövande åtgärd som dömts ut i den utfärdande medlemsstaten.”⁸

II. Faktiska omständigheter, det nationella målet och tolkningsfrågor

14. O.G., som är moldavisk medborgare, dömdes i Rumänien genom lagkraftätagande dom till fängelse i fem år.⁹ Den hänskjutande domstolen noterar att enligt den domstol som hänskjutit frågan om författningsstridighet, har O.G. en ”fast familjemässig och yrkesmässig anknytning till Italien”.¹⁰

15. Den 13 februari 2012 utfärdade Judecătoria Braşov (Förstainstansdomstolen i Braşov, Rumänien) en europeisk arresteringsorder mot O.G. för verkställighet av straffet.

16. Den 7 juli 2020 beslutade Corte d’appello di Bologna (Appellationsdomstolen i Bologna) att O.G. skulle överlämnas till den utfärdande rättsliga myndigheten.

17. O.G. överklagade nämnda dom till Corte di cassazione (Högsta domstolen, Italien), som den 16 september 2020 undanröjde domen och återförvisade målet för ny prövning. Corte d’appello di Bologna uppmanades att ta ställning till huruvida det skulle hänskjutas frågor om författningsstridighet till Corte costituzionale (Författningsdomstolen).

18. Corte d’appello di Bologna vände sig till Corte costituzionale (Författningsdomstolen) och frågade huruvida artikel 18-bis.1 c i lag 2005 års lag nr 69 var förenlig med artiklarna 2, 3, 11, 27.3 och 117.1 i den italienska författningen.

19. Corte d’appello di Bolognas frågor föranleddes i korthet av att följande föreskrivs i den bestämmelse genom vilken den fakultativa grunden för att vägra verkställighet i artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 införlivas med italiensk rätt:

– Befogenheten att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder gäller bara italienska medborgare och medborgare i andra medlemsstater i unionen som lagligen och faktiskt är bosatta eller uppehåller sig i Italien. Den gäller däremot inte tredjelandsmedborgare, vilka

⁸ Enligt den hänskjutande domstolen har såväl den sistnämnda artikeln som den som citeras i föregående punkt ändrats genom lagstiftningsdekret nr 10 av den 2 februari 2021, och de omfattar nu såväl italienska medborgare som medborgare i andra medlemsstater. För de sistnämnda krävs att de verkligen ska ha varit bosatta i landet i minst fem år. De bestämmelser som av tidsmässiga skäl är tillämpliga i förevarande mål är emellertid de som gällde tidigare (punkt 4 första stycket i beslutet att begära förhandsavgörande).

⁹ O. G. dömdes för undandragande av skatter och avgifter samt förskingring av belopp för betalning av inkomstskatt och mervärdesskatt. Han begick nämnda brott i egenskap av direktör för ett bolag med begränsat ansvar mellan september 2003 och april 2004.

¹⁰ Corte costituzionale (Författningsdomstolen) påpekar att ”det inte ankommer på den att bedöma huruvida O.G. kan anses ha en fast och verklig anknytning eller om hans vistelse i Italien kan anses vara laglig. Detta är något som det uteslutande ankommer på domstolen i det nationella målet att pröva” (punkt 5 i beslutet att begära förhandsavgörande).

således inte i Italien kan avtjäna det straff som har utdömts i den utfärdande medlemsstaten, även om de lagligen och verkligen är bosatta eller uppehåller sig i Italien och har upprättat en stark och fast anknytning till Italien.

- Detta undantag kan strida mot respekten för den dömdes privatliv och familjeliv, när denne har en fast familjemässig och social anknytning till Italien, och mot ”straffets återanpassningssyfte”.

20. Corte costituzionale (Författningsdomstolen) har efter att den påpekat att denna aspekt av artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 ännu inte har prövats av EU-domstolen,¹¹ hänskjutit följande frågor till den:

- ”1) Utgör artikel 4.6 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, tolkad mot bakgrund av artikel 1.3 i rambeslutet och artikel 7 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, hinder för en lagstiftning som den italienska enligt vilken de verkställande rättsliga myndigheterna – inom ramen för ett förfarande angående en europeisk arresteringsorder för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd – undantagslöst och automatiskt saknar befogenhet att vägra att överlämna tredjelandsmedborgare som uppehåller sig eller är bosatta i Italien, oavsett vad de har för anknytning till det landet?
- 2) Om den första frågan besvaras jakande, på grundval av vilka kriterier och villkor ska då denna anknytning anses vara så stark att den verkställande rättsliga myndigheten är skyldig att vägra att överlämna den berörda personen?”

III. Förfarandet vid EU-domstolen

21. Begäran om förhandsavgörande inkom till domstolens kansli den 22 november 2021. Den behandlades med förtur.

22. Den österrikiska, den ungerska och den italienska regeringen samt Europeiska kommissionen har inkommit med skriftliga yttranden.

23. Endast den italienska regeringen och kommissionen närvarade vid förhandlingen den 11 oktober 2022.

IV. Bedömning

A. Den första tolkningsfrågan

24. Den första tolkningsfrågan syftar i korthet till att få klarlagt huruvida artikel 4.6 i rambeslut 2002/584, jämförd med artikel 1.3 i rambeslutet, och artikel 7 i stadgan ska tolkas på så sätt att den italienska lag enligt vilken en tredjelandsmedborgare som har dömts till fängelse i den

¹¹ Punkt 7 andra stycket i beslutet att begära förhandsavgörande.

stat som har utfärdat den europeiska arresteringsordern (Rumänien) inte kan avtjäna sitt straff i den verkställande staten (Italien), där tredjelandsmedborgaren förefaller vara¹² lagligt och varaktigt bosatt.

25. Enligt artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 får den rättsliga myndigheten vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder som har utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd, om två kumulativa villkor är uppfyllda:

- Den eftersökte ska vara medborgare eller uppehålla sig i den verkställande medlemsstaten, eller vara bosatt där.
- Den verkställande medlemsstaten ska åta sig att själv verkställa detta straff eller denna åtgärd, enligt denna medlemsstats lagstiftning.

26. När den italienska lagstiftaren införlivade denna fakultativa grund för att vägra verkställighet i den italienska rättsordningen, införde den två ändringar:

- Förutom villkoret att den eftersökte ska vara *medborgare* (i Italien) lade den till att personen kan vara *medborgare i en annan medlemsstat* i unionen.¹³ Det innebar att den utökade den krets av personer som kan slippa att bli överlämnade till den stat som har utfärdat den europeiska arresteringsordern och som i stället kan få avtjäna straffet i Italien, under förutsättning att han eller hon lagligen uppehåller sig eller är stadigvarande bosatt i Italien.
- Lagstiftaren har å andra sidan undantagit *tredjelandsmedborgare* från denna möjlighet. Den italienska lagstiftaren har således begränsat villkoret om att den eftersökte ska *uppehålla sig* eller *vara bosatt* i den verkställande medlemsstaten som anges i artikel 4.6 i rambeslut 2002/584. Det innebär att tredjelandsmedborgare under alla förhållanden ska överlämnas (under förutsättning att de övriga villkoren är uppfyllda) till den stat som har utfärdat den europeiska arresteringsordern, även om de uppehåller sig eller är bosatta i Italien.

27. För att besvara den första tolkningsfrågan anser jag att det är lämpligt att undersöka a) medlemsstaternas handlingsutrymme vid tillämpningen av artikel 4 i rambeslut 2002/584, b) tolkningen av den artikeln mot bakgrund av likabehandlingsprincipen och c) vilken betydelse andra grundläggande rättigheter som skyddas i stadgan kan ha för svaret.

¹² Se den hänskjutande domstolens förbehåll rörande detta, vilket återges i fotnot 10.

¹³ Corte costituzionale (Författningsdomstolen) slog i dom nr 227 av år 2010 (IT:COST:2010:227), och ”bland annat på grundval av domen Kozłowski (dom av den 17 juli 2008, C-66/08, EU:C:2008:437) (nedan kallad domen Kozłowski) domen Wolzenburg (dom av den 6 oktober 2009, C-123/08, EU:C:2009:616) (nedan kallad domen Wolzenburg)”, fast att ”de italienska bestämmelserna om införlivande av ramdirektivet ... i den del där det inte föreskrevs att överlämnande fick vägras, förutom med avseende på italienska medborgare, med avseende på medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen, som lagligen och verkligen uppehöll sig eller var bosatta i Italien, för verkställighet av straffet ... i Italien”, var författningsstridig (punkt 8.2.4 i beslutet att begära förhandsavgörande).

1. Medlemsstaternas utrymme för skönsmässig bedömning då de införlivar artikel 4 i rambeslut 2002/584 med den nationella rätten

28. Det följer av fast rättspraxis vid EU-domstolen att medlemsstaterna vid genomförandet av artikel 4 i rambeslut 2002/584, och särskilt artikel 4.6, har ”ett visst utrymme för skönsmässig bedömning”.¹⁴ Detta utrymme för skönsmässig bedömning omfattar emellertid inte en befogenhet att utöka de skäl till att vägra verkställighet som på ett uttömmande sätt räknas upp¹⁵ i rambeslut 2002/584.¹⁶

29. Enligt samma rättspraxis utgör verkställighet av en europeisk arresteringsorder huvudregeln, och möjligheten att vägra verkställighet har utformats som ett undantag som ska tolkas strikt.¹⁷

30. Det finns inget som hindrar att medlemsstaterna väljer att begränsa, eller att inte utnyttja, de befogenheter som ges i artikel 4 i rambeslut 2002/584. Eftersom det rör sig om fakultativa grunder för att vägra verkställighet, står det varje medlemsstat fritt att besluta när den inte ska tillämpa dem. I det fallet får dess verkställande rättsliga myndigheter *inte vägra* att överlämna en person som är eftersökt enligt en europeisk arresteringsorder.¹⁸

31. I själva verket förhåller det sig så, vilket EU-domstolen har slagit fast, att om en medlemsstat beslutar att inte tillämpa detta skäl till att vägra verkställighet, vilket är tillåtet enligt rambeslut 2002/584, ”... medför detta ... enbart en förstärkning av det system för överlämnande som införts genom detta rambeslut, som syftar till ett område med frihet, säkerhet och rättvisa”.¹⁹

32. I detta avseende har EU-domstolen nämligen slagit fast följande: ”Genom att begränsa de fall då den verkställande rättsliga myndigheten kan vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder kan nämligen en sådan lagstiftning *endast underlätta överlämnandet* av eftersökta personer, i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande i artikel 1.2 i rambeslut 2002/584, vilken är *den huvudregel* som införts genom detta rambeslut.”²⁰

33. Den nationella lagstiftarens valfrihet är dock inte obegränsad. Det finns flera skäl till det.

34. För det första påverkar rambeslut 2002/584 inte ”skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 i [FEU]”.²¹ I det här aktuella sammanhanget medger således artikel 4.6 i rambeslutet inte att medlemsstaterna införlivar den på ett sådant sätt att de grundläggande rättigheterna eller principerna i artikel 6 FEU åsidosätts.

¹⁴ Domen Wolzenburg, punkt 61. Se, för ett liknande resonemang, dom av den 29 april 2021, X (Europeisk arresteringsorder – *Non bis in idem*) (C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, punkt 41), och dom av den 13 december 2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, punkt 42) (nedan kallad domen Sut).

¹⁵ Generellt, se dom av den 25 juli 2018, Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 41).

¹⁶ Principen om erkännande och principen om ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna, vilka utgör en ”hörnsten” i det straffrättsliga samarbetet, får emellertid begränsas ”under exceptionella omständigheter” som de som förelåg i de mål som bland annat gav upphov till dom av den 5 april 2016, Aranyosi och Căldăraru (C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198).

¹⁷ Se bland annat dom av den 17 december 2020, Openbaar Ministerie (Den utfärdande rättsliga myndighetens oavhängighet) (C-354/20 PPU och C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punkt 37 och där angiven rättspraxis).

¹⁸ Domen Wolzenburg, punkt 58.

¹⁹ Domen Wolzenburg, punkt 58.

²⁰ Domen Wolzenburg, punkt 59. Min kursivering. Se, för ett liknande resonemang, domen Sut, punkterna 43 och 44.

²¹ Artikel 1.3 i rambeslut 2002/584.

35. För det andra är medlemsstaternas utrymme för skönsmässig bedömning när de införlivar den ovannämnda artikel 4.6 begränsat, inte bara på grund av bestämmelsens ordalydelse utan även på grund av det syfte den har inom ramen för rambeslut 2002/584 och det allmänna sammanhang som rambeslutet ingår i, det vill säga unionsrätten som helhet.

36. I det hänseendet anser jag liksom kommissionen att varken ordalydelsen av artikel 4.6 i ramdirektiv 2002/584 eller dess syfte eller det sammanhang som den ingår i, ger stöd för den lösning som den italienska lagstiftaren har valt.²²

37. Vad beträffar dess *ordalydelse* tillmäter artikel 4.6 i rambeslut inte några andra medborgarskap betydelse än medborgarskapet i den verkställande medlemsstaten. Den föreskriver bara att den eftersökta personen ska vara medborgare i den staten.

38. Andra medborgarskap än medborgarskap i den verkställande medlemsstaten saknar således betydelse och ersätts av kategorin ”bosättning” (eller uppehåll). För medborgare i andra stater än den verkställande staten definieras tillämpningsområdet för artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 på grundval av begreppet bosättning (eller uppehåll).

39. Vad beträffar *syftet* med artikel 4.6 i rambeslut 2002/584, har EU-domstolen slagit fast att den ”bland annat har till syfte att möjliggöra för den verkställande rättsliga myndigheten att lägga särskild vikt vid möjligheterna att underlätta den eftersökta personens återanpassning till samhället när denne avtjänat sitt fängelsestraff”.²³

40. För att uppnå syftet att återanpassa den eftersökta personen, saknar hans eller hennes medborgarskap i sig betydelse. Syftet med bestämmelsen är i stället att den som uppehåller sig eller är bosatt²⁴ i den verkställande medlemsstaten ska kunna omfattas av denna möjlighet.

41. Vad beträffar det *normativa sammanhang* inom ramen för vilket artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 ska tolkas, bör rambeslut 2008/909, om ömsesidigt erkännande av brottmålsdomar, nämnas. Det har en inkluderande karaktär och inbegriper alla utlänningar, oavsett medborgarskap, vilka om de har en viss anknytning till den verkställande staten,²⁵ omfattas av syftet att underlätta återanpassning efter att fängelsestraffet har avtjänats.

42. Enligt artikel 25 i rambeslut 2008/909 ska det i tillämpliga delar, i den utsträckning de är förenliga med rambeslut 2002/584, gälla vid verkställighet av påföljder enligt artikel 4.6 i det rambeslutet.²⁶

²² Såsom kommissionen påpekade vid förhandlingen är det en lösning som den ”stora merparten” av medlemsstaterna inte har valt. De har i stället valt att använda sig av den befogenhet som ges i artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 utan att lägga till några villkor.

²³ Domen Kozłowski, punkt 45.

²⁴ Den *verkliga* bosättningen närmare bestämt, vilket följer av den rättspraxis vid EU-domstolen som ligger till grund för domen Wolzenburg.

²⁵ I skäl 9 i rambeslut 2008/909 anges att ”[n]är den behöriga myndigheten i den utfärdande staten ska förvissa sig om att påföljden, genom verkställighet av påföljden i den verkställande staten, främjar syftet att underlätta den dömda personens sociala återanpassning, bör den beakta sådana faktorer som till exempel personens anknytning till den verkställande staten, frågan om han eller hon anser den staten vara platsen för *familjeband samt språkliga, kulturella, sociala eller ekonomiska och andra band till den verkställande staten*”. Min kursivering.

²⁶ Såsom den hänskjutande domstolen har påpekat (punkt 8.4 i dess beslut att begära förhandsavgörande), finns det andra bestämmelser i unionsrätten som handlar om skyddet av tredjelandsmedborgares intresse av att inte utvisas till den medlemsstat där de verkligen är bosatta. Dessa nämns i skäl 16 i rambeslut 2008/909: ”Bestämmelserna i detta rambeslut bör tillämpas i överensstämmelse med tillämplig gemenskapslagstiftning, särskilt rådets direktiv 2003/86/EG [familjeåterförening] [och] rådets direktiv 2003/109/EG [varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning]”.

43. Allt talar således för att unionslagstiftaren, mot bakgrund av straffavtjänandets återanpassningssyfte,²⁷ har utformat artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 så att detta syfte ska kunna uppnås, när de ovan uppräknade särskilda omständigheterna föreligger, varvid medborgarskapsfaktorn (med undantag av medborgarskap i den verkställande staten) saknar betydelse.

2. Artikel 4 i rambeslut 2002/584 och likabehandlingsprincipen

44. EU-domstolen har mot bakgrund av detta slagit fast att medborgare i den verkställande medlemsstaten och medborgare i andra medlemsstater som bor eller uppehåller sig i den verkställande medlemsstaten och är integrerade i samhället i den staten, i princip inte ska behandlas olika.²⁸

45. Den fråga som här aktualiseras är huruvida en regel som gäller för medlemsstaternas medborgare även ska gälla för tredjelandsmedborgare, vad beträffar vägran att verkställa en europeisk arresteringsorder.

46. Jag ser inget skäl till att så inte skulle vara fallet.

47. Det saknas visserligen anledning att generellt likställa tredjelandsmedborgares och medlemsstaternas medborgares rättsliga ställning.²⁹ De båda kategorierna kan emellertid inte behandlas olika när det i unionens sekundärrätt, uttryckligen eller underförstått, föreskrivs att enhetligt system för dem båda. I det fallet gäller den princip om likhet inför lagen som stadfästs i artikel 20 i stadgan.

48. Mot bakgrund av den oeftergivliga skyldigheten att iaktta de grundläggande rättigheterna och principerna i artikel 6 FEU, utesluter artikel 3.1 i rambeslut 2002/584 att artikel 4.6 i samma rambeslut medger att medlemsstaterna införlivar det på ett sätt som leder till ett åsidosättande av stadgan eller av unionens grundläggande principer.

49. En av dessa är principen om likabehandling, vilken garanteras i artikel 2 FEU och artikel 20 i stadgan. Båda dessa artiklar tillhandahåller i förevarande mål ett bedömningskriterium som är tillräckligt hållbart för att det ska kunna hävdas att det sätt på vilket artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 har införlivats med italiensk rätt inte är förenligt med dem.

50. I synnerhet ska principen om likhet inför lagen tillämpas, på det sätt som jag förespråkar, mot bakgrund av att artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 inte tillmäter medborgarskapskriteriet någon betydelse. Det ersätts av bosättningskriteriet (eller uppehållskriteriet), endast med undantag av medborgare i den verkställande medlemsstaten.

²⁷ Corte costituzionale (Författningsdomstolen) hänvisar i punkt 8.5 i beslutet att begära förhandsavgörande till Europadomstolens rättspraxis rörande straffets syfte att möjliggöra återanpassning i samhället.

²⁸ Dom av den 5 september 2012, Lopes Da Silva Jorge (C-42/11, EU:C:2012:517, punkt 40). I linje med detta erinrade jag ovan om att Corte costituzionale (Författningsdomstolen) slagit fast att den italienska lag enligt vilken ett överlämnande bara fick vägras enligt artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 när det gällde dess egna medborgare, var författningsstridig.

²⁹ Artikel 18 FEUF, som förbjuder all diskriminering på grund av nationalitet, "är inte tillämplig i fall då medborgare i medlemsstaterna eventuellt särbehandlas i förhållande till medborgare från tredjeland". Dom av den 2 april 2020, Ruska Federacija (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, punkt 40).

51. Det innebär att artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 bara är tillämplig på personer som uppehåller sig i eller är bosatta i den verkställande medlemsstaten, om de inte är medborgare i den staten.³⁰ Den lag inför vilken tredjelandsmedborgare har rätt att behandlas lika erbjuder således inte någon grund för att behandla dem annorlunda än medborgare i unionens medlemsstater.

52. Det handlingsutrymme som medlemsstaterna har när det gäller att införliva den unionsrättsliga bestämmelsen får således inte leda till ett regelverk som behandlar tredjelandsmedborgare sämre än medborgare i en medlemsstat. Såsom kommissionen har påpekat är situationen för en tredjelandsmedborgare som verkligen bor i den verkställande staten jämförbar med situationen för en medborgare i en medlemsstat, med hänsyn till syftet med artikel 4.6 i rambeslut 2002/584.

53. I detta sammanhang innebär en tredjelandsmedborgares stadigvarande och verkliga bosättning i princip en lika hög grad av integrering i det land där han eller hon bor som den gäller för medborgare i det landet. Denna anknytning till den verkställande medlemsstaten är ägnad att underlätta den eftersökta personens återanpassning till samhället, efter att han eller hon har avtjänat det fängelsestraff som han eller hon har dömts till.³¹

3. Betydelsen av andra grundläggande rättigheter som skyddas av stadgan vid tillämpningen av artikel 4 i rambeslut 2002/584

54. Jag anser att det ovan anförda är tillräckligt för att den omtvistade nationella bestämmelsen ska anses vara oförenlig med artikel 4.6 i rambeslut 2002/584. Jag anser därför inte att det (dessutom) är nödvändigt att bedöma betydelsen av andra grundläggande rättigheter i stadgan vid tolkningen av den bestämmelsen.

55. Bland dessa återfinns de rättigheter som stadfästs i artikel 7 i stadgan (respekt för privatlivet och familjelivet), som den hänskjutande domstolen hänvisar till, och i artikel 24.3 i stadgan (rätt för varje barn att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till och direkta kontakter med båda föräldrarna), som kommissionen tar upp.³²

56. Naturligtvis kan de rättigheterna inte ges företräde framför avtjänandet av ett fängelsestraff. De kan däremot ges företräde när det gäller frågan i vilken medlemsstat straffet ska avtjänas (den där den europeiska utredningsordern ska verkställas eller den där ordern har utfärdats), när det rör sig om en person som uppehåller sig eller bor i den förstnämnda staten och som har familjeanknytning till den.

³⁰ Domen Kozłowski, punkt 34, till vilken generaladvokaten Mengozzi också hänvisade i sitt förslag till avgörande i målet Lopes Da Silva Jorge (C-42/11, EU:C:2012:151). Han erinrade om att domstolen "... inte anser att den personkrets som omfattas av tillämpningsområdet för artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 kan bestämmas på frivillig basis, på så sätt att antingen medborgarna i den verkställande medlemsstaten, eller medborgare från andra medlemsstater som uppehåller sig eller bor i den verkställande medlemsstaten, eller båda dessa kategorier, ingår i denna personkrets. I punkt 34 i domen i det ovannämnda målet Kozłowski slog domstolen nämligen fast att '[e]nligt artikel 4.6 i rambeslut [2002/584] är således tillämpningsområdet för detta skäl till att verkställighet får vägras begränsat till personer som, om de inte är medborgare i den verkställande medlemsstaten, 'uppehåller sig' i eller är 'bosatta' i den medlemsstaten'."

³¹ Därigenom säkerställs det att personen inte undgår straff. Såsom generaladvokaten Mengozzi betonade i sitt förslag till avgörande i målet Lopes Da Silva Jorge (C-42/11, EU:C:2012:151), "... innebär min föreslagna tolkning av artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 inte att den eftersökta inte ska lagföras. Inte heller innebär denna tolkning ett ifrågasättande av principen om ömsesidigt erkännande. Det är nämligen en uttrycklig förutsättning att den verkställande staten får vägra att verkställa den europeiska arresteringsordern endast om den åtar sig att själv verkställa straffet inom sitt territorium, utan att ifrågasätta den dom som förordnar om nämnda straff. Principen om ömsesidigt erkännande av domstolsavgöranden kommer därmed att fortsätta att gälla fullt ut, även i det fallet då den eftersökta avtjänar sitt straff i den verkställande medlemsstaten och inte i den stat där domen meddelades" (punkt 39).

³² Enligt den hänskjutande domstolen är den eftersökta personen pappa till ett barn (punkt 5 femte stycket i beslutet att begära förhandsavgörande).

57. På så sätt främjas den eftersökta personens rätt att upprätthålla ett minimum av familjeförbindelser som är förenliga med hans eller hennes anstaltsvistelse. Dessa förbindelser är lättare att upprätthålla på den plats där han eller hon har sina huvudsakliga intressen, det vill säga i den stat där han eller hon verkligen är bosatt.

B. Den andra tolkningsfrågan

58. Om den första frågan besvaras jakande, vilket är vad jag föreslår, vill Corte costituzionale (Författningsdomstolen) få klarhet i ”på grundval av vilka kriterier och villkor [tredjelandsmedborgarens anknytning till den verkställande staten ska] anses vara så stark att den verkställande rättsliga myndigheten är skyldig att vägra att överlämna den berörda personen”.

59. Jag anser att det sätt på vilket denna andra fråga är formulerad kräver två inledande anmärkningar, som rör villkoren för att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder och den påstådda ”skyldigheten” att vägra överlämnande.

1. Villkor för att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder

60. Frågan avser endast ett av de två villkor som föreskrivs i artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 för att en medlemsstat ska kunna vägra att överlämna den eftersökta personen.

61. Artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 handlar framför allt om de förhållanden (medborgarskap i den verkställande staten, uppehåll eller bosättning) som visar att den eftersökta personen har anknytning till den verkställande medlemsstaten. Denna anknytning ska vara tillräckligt stark för att han eller hon eventuellt ska kunna återanpassas till samhället, efter att straffet har avtjänats.³³

62. I bestämmelsen föreskrivs emellertid ett ytterligare villkor som måste vara uppfyllt, nämligen att den verkställande medlemsstaten åtar sig³⁴ att själv verkställa det fängelsestraff som föranlett den europeiska arresteringsordern. I förevarande mål utgår den hänskjutande domstolen från att det villkoret är uppfyllt och tar bara upp villkoret rörande den eftersökta personens anknytning till den verkställande staten.

2. Skyldighet att vägra överlämnande?

63. Även om den hänskjutande domstolen hänvisar till ”skyldigheten” att vägra överlämnande när det styrkts att det finns en tillräckligt stark anknytning, föreskriver artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 inte någon sådan skyldighet under alla förhållanden. Den föreskriver bara att den rättsliga myndigheten ”får” vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder om de villkor som anges i bestämmelsen är uppfyllda.

64. Precis som principen om ömsesidigt erkännande, kring vilken rambeslut 2002/584 är uppbyggd, inte medför någon absolut skyldighet att verkställa en europeisk arresteringsorder,³⁵ måste den verkställande rättsliga myndigheten ha ett utrymme för skönsmässig bedömning vad

³³ Generellt, se dom av den 29 juni 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, punkt 21) (nedan kallad domen Popławski).

³⁴ Domstolen betonar att det måste röra sig om ett ”verkligt åtagande”. Se domen Sut, punkt 35.

³⁵ Domen Sut, punkt 30.

gäller frågan om det föreligger skäl eller inte att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder när en medlemsstat har valt att införliva den nu aktuella fakultativa grunden för att vägra verkställighet med sin nationella rätt.³⁶

65. I detta avseende har EU-domstolen slagit fast följande:

- "[E]n medlemsstats lagstiftning som genomför artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 genom att föreskriva att dess rättsliga myndigheter under alla omständigheter är skyldiga att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder för det fall den eftersökta personen är bosatt i den medlemsstaten, utan att dessa myndigheter har något som helst utrymme för skönsmässig bedömning ... [kan] inte ... anses vara förenlig med nämnda rambeslut."³⁷
- "... [N]är en medlemsstat har valt att införliva den bestämmelsen [artikel 4.6 i rambeslut 2002/584] med sin nationella rätt måste den verkställande rättsliga myndigheten dock ha ett utrymme för skönsmässig bedömning vad gäller frågan huruvida det föreligger skäl eller inte att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder. Härvid måste myndigheten kunna beakta syftet med denna grund för att vägra verkställighet enligt denna bestämmelse, vilket enligt domstolens fasta praxis är att den verkställande rättsliga myndigheten ska kunna fästa särskild vikt vid möjligheterna att underlätta den eftersökta personens återanpassning till samhället efter det att denne avtjänat sitt straff."³⁸

66. Det räcker således inte att den verkställande rättsliga myndigheten konstaterar att de två villkoren i artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 är uppfyllda. Den ska även bedöma huruvida det föreligger ett berättigat intresse som motiverar att det straff som utdömts i den utfärdande medlemsstaten ska verkställas i den verkställande medlemsstaten.³⁹

67. När den andra tolkningsfrågan besvaras, vilken rör kriterierna för att fastställa den eftersökta personens anknytning till den verkställande medlemsstaten, bör således följande klargöras för den hänskjutande domstolen:

- Det föreligger inte någon generell lagstadgad *skyldighet* att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder enbart på grund av att den fakultativa grunden för att vägra verkställighet har införlivats i den nationella rätten.
- Den rättsliga myndigheten i den verkställande staten ska i varje enskilt fall pröva huruvida det föreligger ett berättigat intresse som motiverar att straffet ska verkställas i den verkställande staten och inte i den utfärdande staten.

³⁶ Domen Popławski, punkt 21.

³⁷ Domen Popławski, punkt 23.

³⁸ Domen Popławski, punkt 21.

³⁹ Domen Sut, punkt 36.

3. Den eftersökta personens anknytning till den verkställande staten

68. Den fakultativa grunden för att vägra verkställighet i artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 bygger på möjligheterna att underlätta den eftersökta personens återanpassning till samhället när denne har avtjänat sitt straff. Den verkställande medlemsstaten har därför rätt att endast eftersträva ett sådant syfte i förhållande till personer som har uppvisat en viss grad av integration i samhället i nämnda medlemsstat.⁴⁰

69. Följaktligen ska de kriterier som den hänskjutande domstolens fråga handlar om vara av sådant slag att det med ledning av dem kan fastställas att det föreligger en tillräcklig grad av integration för att det ska anses att möjligheterna att återanpassa den eftersökta personen till samhället är betydligt större i den verkställande medlemsstaten än i den utfärdande staten.

70. Det nu sagda gör det lättare att förstå skälen till att artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 dels hänvisar till det förhållandet att den eftersökta är medborgare i den verkställande medlemsstaten, dels utan åtskillnad använder uttrycken ”bosatt” och ”uppehåller sig” i den staten, nämligen följande:

- Medborgarskap i den verkställande medlemsstaten innebär att det kan presumeras att den eftersökta personen är tillräckligt integrerad i den staten.⁴¹
- Eftersom det som verkligen har betydelse är graden av samhällsintegrering i den verkställande medlemsstaten har unionslagstiftaren, genom att använda sig av uttryck som rör en faktisk omständighet (det vill säga att den eftersökta är bosatt eller uppehåller sig där), ansett att det ska vara fråga om ”situationer där den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder verkligen är bosatt i den verkställande medlemsstaten respektive efter en stabil vistelse under viss tid i samma medlemsstat har ansetts få en sådan anknytning till denna medlemsstat som kan jämföras med sådan anknytning som följer av att personen är bosatt i medlemsstaten”.⁴²

71. I detta avseende har EU-domstolen särskilt slagit fast följande: ”I syfte att bedöma huruvida den eftersökta personen har sådan anknytning till den verkställande medlemsstaten som gör det möjligt att fastställa att den berörda personen ’uppehåller sig’ i den mening som avses i nämnda artikel 4.6, ska det göras en helhetsbedömning som grundar sig på flera objektiva omständigheter som kännetecknar personens situation. Bland annat ska varaktigheten och arten av den eftersökta personens vistelse och villkoren för denna bedömas samt vilka familjeband och ekonomiska band personen har till den verkställande medlemsstaten.”⁴³

72. Dessa objektiva omständigheter kan även användas när den eftersökta personen inte bara uppehåller sig i utan även är bosatt i den verkställande medlemsstaten.

73. Jag anser liksom kommissionen att det kan vara belysande att se till de faktorer som räknas upp i skäl 9 i rambeslut 2008/09 om ömsesidigt erkännande av brottnålsdomar avseende frihetsberövande åtgärder, nämligen ”familjeband samt språkliga, kulturella, sociala eller ekonomiska och andra band till den verkställande staten”.

⁴⁰ Domen Wolzenburg, punkt 67.

⁴¹ Domen Wolzenburg, punkt 68.

⁴² Domen Kozłowski, punkt 46.

⁴³ Domen Kozłowski, punkt 48.

74. Såsom den hänskjutande domstolen med rätta har påpekat,⁴⁴ finns det i EU-domstolens praxis uttalanden där den eftersökta personens grad av integration i den verkställande medlemsstaten knyts till dennes faktiska och verkliga anknytning till samhället i den medlemsstaten.

75. Visserligen avsåg denna rättspraxis fall där den eftersökta personen var medborgare i en medlemsstat. I överensstämmelse med det svar jag föreslår på den första tolkningsfrågan, kan emellertid kriterierna för att bedöma hur integrerade medborgare i medlemsstaterna är i den verkställande staten även tillämpas på tredjelandsmedborgare.

76. Följaktligen ankommer det på den verkställande rättsliga myndigheten att göra en helhetsbedömning av de faktorer som gör det möjligt att fastställa om den eftersökta personen, *oavsett dennes medborgarskap*, har en tillräcklig anknytning till samhället i den verkställande medlemsstaten för att det ska kunna förutses att han eller hon efter att ha avtjänat straffet i den medlemsstaten, har större möjligheter att återanpassas till samhället och därmed att uppnå syftet med artikel 4.6 i rambeslut.

77. Bland dessa faktorer återfinns den tidigare vistelsetidens längd,⁴⁵ arten och stabiliteten av den eftersökta personens familjeband i den verkställande medlemsstaten (samt, i förekommande fall, avsaknaden av sådana band i ursprungslandet), hans eller hennes grad av integrering och de språkliga, kulturella, sociala eller ekonomiska band som han eller hon har utvecklat till den medlemsstaten.

78. Denna uppräkningslista kan inte vara uttömmande, eftersom det i ett konkret fall kan finnas andra särskilda omständigheter som en nationell domstol ska ta ställning till när den prövar om den eftersökta personen ska överlämnas.

V. Förslag till avgörande

79. Mot bakgrund av vad som ovan anförts föreslår jag att EU-domstolen ska besvara de frågor som har ställts av Corte costituzionale (Författningsdomstolen, Italien) enligt följande:

Artikel 4.6 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009,

ska tolkas på så sätt att

den utgör hinder för en nationell lagstiftning där lagstiftaren har valt att införliva en fakultativ grund för att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder som utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd och som innebär att de verkställande rättsliga myndigheterna helt saknar befogenhet att vägra att överlämna tredjelandsmedborgare som uppehåller sig eller är bosatta i landet, oavsett vad de har för anknytning till det landet,

⁴⁴ Punkt 8.2 i beslutet att begära förhandsavgörande.

⁴⁵ I synnerhet om det rör sig om varaktigt bosatta personer, vilka direktiv 2003/109 handlar om.

de kriterier som är relevanta för att styrka att den eftersökta personen har en tillräcklig anknytning till den verkställande medlemsstaten är alla de kriterier som vid en helhetsbedömning ger anledning att anta att möjligheterna för den personen att återanpassa sig efter avtjänat straff i den staten, oavsett vilket medborgarskap han eller hon har, är större än i den utfärdande medlemsstaten, och

den tidigare vistelsetidens längd, arten av den eftersökta personens vistelse och villkoren för denna, samt dennes familjeband och språkliga, kulturella, arbetsmässiga, sociala eller ekonomiska band till den verkställande medlemsstaten, är faktorer som den verkställande rättsliga myndigheten ska beakta i detta sammanhang.